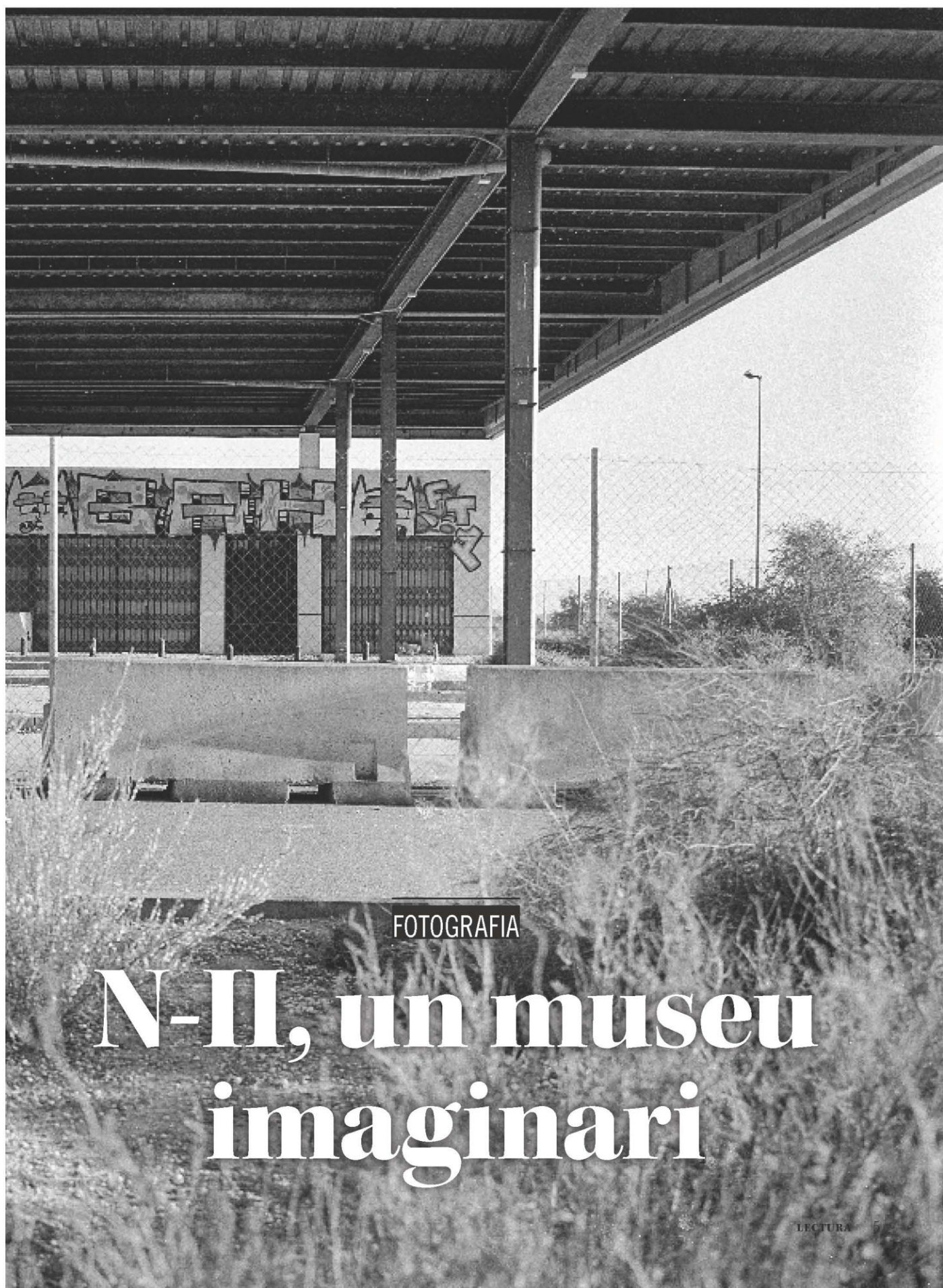

FOTOGRAFIA

N-II, un museu imaginari

FOTOGRAFIA

El desenvolupament econòmic ha tendit a redibuixar les carreteres més concorregudes amb una línia cada vegada més gruixuda que l'anterior. L'autovia A-2 va substituir l'antiga N-II, que va passar de suportar una gran quantitat de trànsit a ser una via de servei comarcal. El fotògraf Santos Montes l'ha convertida ara en una exposició inquietant a l'IEI.

Per JBC / Fotos de **SANTOS MONTES**

Un mapa de carreteres és un cartograma de cicatrius. Línies de colors que representen milers de quilòmetres d'itineraris asfaltats al voltant de les quals tant es poden instal·lar negocis i vida com acumular-s'hi brossa i mort. Si la vella-vella N-II passava per les entranyes de tots els pobles possibles, la vella-nova de dos carrils ben definits tant podia creuar i dividir una població pel mig, com passava a Tàrraga i Mollerussa, com convertir-se en una artèria perifèrica que aplegava una realitat particular al seu pas per localitats com Bellpuig o Alcarràs. La nova-nova, construïda ja com una flamant autovia amb ponts, accessos restringits i tanques de seguretat, és un canvi total de paradigma, una artèria de trànsit veloç i pesant al marge de pobles i ciutats.

Com explica Dionisio Cañas en un dels textos de l'exposició de Santos Montes a la sala Gòtica de l'IEI, les autovies són per anar al més ràpid possible d'un lloc a un altre sense poder gaudir del paisatge. Ni el natural, ni l'arquitectònic, ni l'humà. Les àrees de servei han substituït tota una galàxia de bars, restaurants, gasolineres i tallers construïts en cada poble per atreure els passavolants.

Alguns trams de l'antiga N-II han

BROSSA. Una barca abandonada en un descampat vora Alcarràs on també s'acumula brutícia de tota mena.

COL·LECCIONISME. A Sant Pere dels Arquells (Segarra) hi ha un veí que té diversos avions de guerra del segle XX.

L'exposició és un recorregut que mira més enllà de la vida a peu de carretera i observa el paisatge que hi ha al darrere

La construcció de l'autovia A-2 va relegar l'antiga N-II a una via de servei i carretera secundària interurbana d'abast local

desaparegut literalment sota l'asfalt de l'autovia, altres s'han convertit en una via interurbana plena de rotondes que serveix per connectar pobles i capitals de comarca. "En tots els casos, en tots els trams, la vida que va sorgir al voltant d'aquesta carretera s'ha transformat", explica Santos Montes, fotògraf càntabre que viu a Barcelona, autor de l'exposició *N-II (Un museu imaginari)*. "Aquesta carretera l'havia transformat moltes vegades quan venia a Catalunya i va ser un repte molt interessant tornar-hi ara, quan fa més de vint anys que ha deixat de ser un artèria principal. Viatjar per una carretera com aquesta amb la voluntat d'observar tot el que hi ha, amb els cinc sentits alerta, et permet descobrir una realitat que abans em passava inadvertida o que, senzillament, desconeixia", reconeix l'autor.

Nàtalia Chocarro, de la Fundació VilaCasas, cita els *no-lloc* de l'antropòleg Marc Augé i el *Museu Imaginari* d'André Malraux com a punt de trobada per al projecte gràfic de Montes. L'N-II com un altre "d'aquells espais absents d'identitat, d'història i de relacions que en el decurs del segle XXI no han fet altra cosa que proliferar; espais per a l'anonimat, escenaris alçats amb

PAISATGE. Santos observa més enllà dels turons que van créixer al voltant de la carretera.

HOTEL. El conegut popularment com a Parador, situat a Bellpuig, és ara un edifici decadent i abandonat.

ART. Grafiti en una paret lateral d'un magatzem, situat en un polígon als afores de Lleida.

PIRELLI. El que va ser un cartell comercial és ara una obra d'art abandonada.

l'única premissa de ser traspassats sense que això suposi cap risc", i també com "una correlació heterogènia d'imatges, una història de l'art des d'una coherència en la qual preval la subjectivitat de l'enquadrament fotogràfic i l'àlbum com a encontre atzarós".

Amb la mirada pacient d'un fotògraf mig periodista, mig antropòleg i mig artista, Montes va recórrer el traçat de l'antiga N-II disposat a submergir-se en un paisatge que en alguns trams s'ha mantingut inalterable, com els mars de cereals de les comarques de secà, i en d'altres s'han transformat de manera orgànica i natural, adaptant els negocis locals a una nova realitat econòmica d'abast global. "A Bellpuig, per exemple, es veu molt bé aquesta transformació perquè hi ha restes d'antics tallers i hotels que no han prosperat i en canvi han proliferat altres empreses com els magatzems

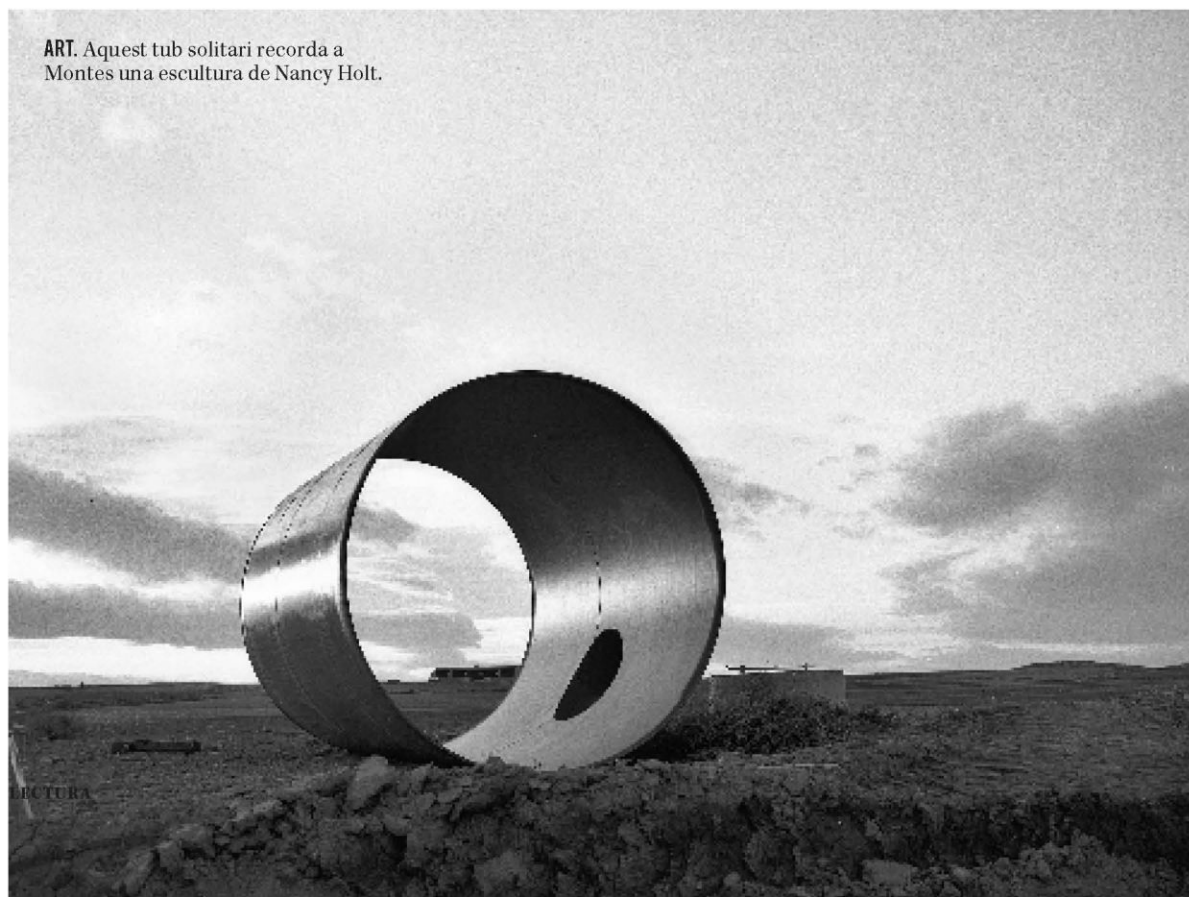

FOTOGRAFIA

FÀBRICA. Blocs de formigó situats en un polígon de Cervera.

ART. Aquest tub solitari recorda a Montes una escultura de Nancy Holt.

POESIA VISUAL. Santos busca sempre el detall gairebé oníric del paisatge.

Al voltant de l'antiga N-II
la vida i els negocis
s'han adaptat a les noves
necessitats dels habitants
de cada població

Montes revisita els
paisatges i en captar-los
amb la càmera els
converteix en obres d'art
i testimonis del passat

de fruita, que fa trenta anys pràcticament no existien”.

La mirada sensible, a voltes poètica, de Montes, es trasllada a les imatges. Deixa constància d'un passat que està desapareixent i alhora, tret del seu context quotidià, es converteix en un ésser abstracte i estrany, en una obra d'art. “La disposició de moltes construccions o espais per a mi té un punt poètic, és estèticament molt potent”. A l'exposició, eminentment de fotografies en blanc i negre, entre les quals destaquen algunes poques en color, el visitant s'endinsa en un viatge entre el passat i el present a través de detalls i postals que durant dècades van formar part del nostre paisatge itinerant. Ja ningú té la necessitat de parar a estirar les cames i fer un mos a Cervera, la Panadella, Igualada o el Bruc quan baixa a Barcelona. Localitats com Sidamon o Jorba han desaparegut del nostre recorregut en anar a la capital catalana i han estat substituïts per un gran ninot escultòric o una macrogasolinera amb supermercat. Llocs, aquests, que potser algun dia un fotògraf revisitarà per deixar constància del temps passat.

Res no és perenne, només les cicatrius d'asfalt al territori.

N-II (UN MUSEU IMAGINARI)

L'exposició fotogràfica del càntabre barceloní Santos Montes es pot visitar a la Sala Gòtica de l'Institut d'Estudis Ilerdencs de Lleida fins al 8 de desembre d'enguany.